

Lokal undervisningsplan

EUX Velfærd

Social- og sundhedsassistentuddannelsen

Gældende for elever med start fra 1. august 2026
1. udgave

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Om EUX Velfærd	3
3.	Skoleperiode 1	4
3.1	Mål	4
3.2	Indhold i undervisningen	12
3.3	Evaluering	15
	<i>Afsluttende bedømmelse</i>	16
4.	Skoleperiode 2	18
4.1	Mål	18
4.2	Indhold i undervisningen	23
	<i>Helhedsorientering</i>	23
	<i>Differentiering</i>	24
4.3	Evaluering	24
	<i>Feedback</i>	24
	<i>Afsluttende bedømmelse</i>	25
5.	Skoleperiode 3	26
5.1	Mål	26
5.2	Indhold i undervisningen	29
	<i>Helhedsorientering</i>	30
	<i>Differentiering</i>	30
5.3	Evaluering	30
	<i>Feedback</i>	30
	<i>Afsluttende bedømmelse</i>	30
6.	Skoleperiode 4	31
6.1	Mål	31
6.2	Indhold i undervisningen	32
6.3	Evaluering og bedømmelse	32

1. Indledning

Denne lokale undervisningsplan (LUP) er lavet af de pædagogiske medarbejdere på SOSU Esbjerg og godkendt af det lokale uddannelsesudvalg. LUP'en indeholder fagmål for undervisningen, indhold i undervisningen og evaluering og bedømmelse i fagene.

SOSU Esbjerg har udviklet langt mere detaljerede masterplaner for alle fag. Disse masterplaner er lærernes primære arbejdsredskab og understøtter denne LUP. Masterplanerne udarbejdes i professionelle læringsfællesskaber (PLF), hvor der er en tovholder til hvert enkelt fag eller tema. I masterplanerne er fagmålene omskrevet til læringsmål, og Blooms taksonomi anvendes i målbeskrivelsen. Endvidere vil det af masterplanerne fremgå, hvilket indhold, der er i undervisningen. Den pædagogiske og didaktiske tilgang, der anvendes, vil være beskrevet. Derudover er det beskrevet, hvordan lærerne vurderer og bedømmer i de enkelte fag. I forlængelse af masterplanerne anvendes forløbsrettede planer tilpasset det enkelte hold. Masterplanerne samt tilhørende undervisningsmateriale er deprivatiseret og findes på den interne, digitale platform TEAMS.

Der arbejdes værdibaseret på skolen, hvilket kommer til udtryk i det daglige arbejde. Værdigrundlaget danner rammen for undervisningen både for elever og lærere: [Skolens mission, vision og værdier](#)

Lærerne arbejder ud fra [Skolens fælles pædagogiske og didaktiske grundlag](#)

På SOSU Esbjerg samarbejder lærerne omkring udvikling af indhold, didaktik og sammenhæng mellem fagene. Det foregår i PLF, der er organiseret som arbejdsfællesskaber. Til hvert fag eller tema er der tilknyttet en tovholder. Tovholderen er initiativtager til mødeindkaldelse og opfølgning. PLF skaber rum for at udvikle feedbackkulturer, dele viden og samarbejde om udviklingsarbejde. Alt sammen med det mål for øje, at skabe de bedste læringsbetingelser og deltagelsesmuligheder for alle elever på skolen, således at den enkelte elev oplever læring, udvikling og trivsel: [PLF Projektet](#)

På SOSU Esbjerg er der tilbud om understøttende aktiviteter og mulighed for lektiehjælp til eleverne. [Livet på skolen](#)

2. Om EUX Velfærd

Der henvises til:

[Uddannelsesordningen SSA 1 august 2025](#)

[Bekendtgørelse SSA 1 august 2025](#)

[Bekendtgørelse for erhvervsfaglig studentereksamen](#)

[Bekendtgørelse om gymnasiale uddannelse](#)

Uddannelsen er en vekseluddannelse, som foregår i et samarbejde mellem skole og oplæringssteder. I forhold til den enkelte elevs uddannelse samarbejder kontaktlæreren, uddannelsesvejlederen og oplæringsvejlederen. Skolen afholder vejlederuddannelse for oplæringsvejlederne.

Opbygning af uddannelsen:

Tema 1: Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen					Tema 2: Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen		Tema 3: Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen				
SKOLE PERIODE 1a	Kommunal oplæring 1a	Påbygning	SKOLE PERIODE 1b	Kommunal oplæring 1b	SKOLE PERIODE 2	Psykiatrisk oplæring	Somatisk oplæring	SKOLE PERIODE 3	Påbygning	Somatisk oplæring	SKOLE PERIODE 4

20 uger	30 uger	1 uge	20 uger	7 uger	20 uger	17 uger	8 uger	20 uger	2 uger	28 uger	2 uger
---------	---------	-------	---------	--------	---------	---------	--------	---------	--------	---------	--------

3. Skoleperiode 1

3.1 Mål

Fag	Fagmål	Fagligt indhold
Det sammenhængende borger- og patientforløb	1. Eleven kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og lige behandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og borgerens ukrænkelighed. 2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb. 3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde. 5. Eleven kan anvende viden om Arbejds miljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver. 6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde. 7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere og begrunde egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion. 8. Eleven kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.	Lovgivningen, tavshedspligt og omsorgspligt, samt kunne skelne mellem de forskellige ydelser, som i oplæringen kan fremgå af kørelisten og/eller opgavelister. • Arbejds miljølovgivningen • Organisering af arbejdet med arbejdsmiljøet • Ansvar og pligter i forhold til arbejdsmiljøet • Arbejds miljørepræsentantens rolle • Arbejdstilsynets rolle • APV • Faktorer der har betydning for den fysiske og psykiske trivsel på arbejdspladsen • Koordinering af arbejdsopgaver • Indflydelse på trivslen • Organiseringens betydning for det tværsektorielle- og tværprofessionelle samarbejde • SSA's faglige rolle ift. at etablere og varetage et sammenhængende professionelt samarbejde, herunder kommunikation • Autorisationsloven og formålet • Autorisationsregister, autorisations ID og autoriserede faggrupper • Frasigelse og fratagelse af en autorisation • SSA' pligter i forhold til autorisationsloven • Vejledning for autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp • Delegation • Andre faggruppers forventninger til SSA i det tværprofessionelle samarbejde • Dokumentation • Fællessprog 3 • FMK • Elektroniske omsorgsjournaler (EOJ) og elektroniske patientjournaler (EPJ) • Journalføringspligt • De 12 sygeplejefaglige problemområder (helbredstilstande) • Notatpligt

		• Aktindsigt • Skriftlig kommunikation i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde – herunder SAMBO • Metoder til patientsikker kommunikation
Kvalitet og udvikling	1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretlige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser. 3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet i de sundhedsfaglige ydelser. 4. Eleven kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistents pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson. 5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde. 6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevelse af sundhedsfaglig kvalitet. 7. Eleven kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationssøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser. 8. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin. 9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.	• Rammerne for det sundhedsfaglige arbejde • Menneskeretlige principper • Sundhedsaftaler og serviceniveau • Tavshedspligt • Samtykke • Sundhedslov, Forvaltningslov • Personfølsomme GDPR • Samarbejde med pårørende • Typer af velfærdsteknologi • Telemedicin • Overvejelser ved brug af velfærdsteknologi (VTV-modellen) • Evidensbaseret sygepleje • Nationale kliniske retningslinjer • Kliniske retningslinjer • Instrukser og procedurer • Evidensbaseret praksis • Informationssøgning • National strategi for digitalisering af sundhedsvæsenet • Elektroniske journaler (EOJ og EPJ) • FMK • Adgang til evidensbaseret viden • Begrebet arbejdsmiljø • Sikkerhed på arbejdspladsen • Arbejdsmiljøtilsyn • Stressfaktorer i arbejdsmiljøet • Fysisk vold, psykisk vold inkl. trusler • Mobning, chikane • Voldspolitik

Somatisk sygdom og sygepleje	1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens /patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere. 2. Eleven kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger. 3. Eleven kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov. 4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov. 5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejllernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet og handle hensigtsmæssigt herpå. 6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde. 8. Eleven kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje. 9. Eleven kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre. 10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.	• Hygiejne inklusive institutionshygiejne kombineret med at øve begyndende færdigheder i at identificere behov ud fra sygeplejeteori • Sygeplejeprocessen • Sygeplejeteori (Virginia Henderson, Dorothea Orem og Ida Orlando) • Krav og ressourcer • Afbrydelse af smitteveje, smittedæknin, hygiejneøvelser • Kroppens opbygning og funktion og begyndende observationer af de mest typiske tilstande • Hjerte, kredsløb og blod • Nyrer og urinveje • Respiration • Mave -og tarmsystemet • Nervesystemet • Knogler, led og muskler • Hud og slimhinder • Kønsganer • Nervesystemet • Immunforsvaret • Triagering, TOBS og vitale værdier • ISBAR
-------------------------------------	--	--

	11. Eleven kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.	
Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i begrundelsen og varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov. 3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv. 6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet. 8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang. 10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.	• Sundhedsfremme, rehabilitering og forflytning • Livsstil og levevilkår • Livskvalitet • Hverdagsrehabilitering • Funktionsevne • Aktiviteter og aktivitetsanalyse Eleverne arbejder med at vurdere den enkelte borgers livskvalitet og funktionssevne, for at kunne igangsætte meningsfulde aktiviteter. Herudover forflytning, så de sikrer et godt arbejdsmiljø.
Mødet med borgeren og patienten	1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet. 2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende. 3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet. 4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.	• Livsformer og livsfaser, relationer, kommunikation og etik i omsorgsarbejdet • Livshistorie • Kultur og sundhed • Professionelle relationer • Patientinddragelse • Professionel kommunikation • Målrettet kommunikation • Indgreb i selvbestemmelsesretten • Mødet med mennesker med kronisk sygdom • Lidelse, sorg, krise

	5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed. 6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende. 7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/ patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces. 8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/ patienter og pårørende. 9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.	
SOSU-assistentens opgaver i forhold til livets afslutning	1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere. 2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer. 3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning. 4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende. 5. Eleven kan anvende viden om kommunikation, kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte. 6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at i-standgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse	• Palliationsbegrebet • De terminale faser • De sværeste symptomer ved alvorligt syge og døende • Lovgivning • Behandlingstestamente • Sorg, krise, angst • Elisabeth Kubler-Ross • Mors og at gøre i stand • Der kan være besøg fra hospice og/eller af præst

	ritualer.	
Farmakologi og medicinhåndtering	1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhåndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering. 2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn. 3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik. 4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering. 5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter. 6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering. 7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.	• Almen farmakologi • Lovgivning, ansvar- og kompetenceområde • Delegering • Kvalitetssikring • UTH • Farmakokinetik og farmakodynamik med virkninger og bivirkninger • Beregninger herunder kurver • Sundhedspædagogik med anvendelse af blomsten, concordance, compliance, rådgivning, instruktion og vejledning • Medicinhåndtering herunder dispensering, hygiejne og sikkerhed • Ældre og medicin
Påbygning: SOSU-assistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens	1. Eleven kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse af borgere med demens. 2. Eleven kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kolleger og skabe forståelse for borgerens særlige situation	• Grundlæggende viden om demenssygdomme • Sansestimuli, neuropædagogik og miljø • Adfærd og delir • Konflikthåndtering og socialpædagogik • Samarbejde • Magt

	i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens. 3. Eleven kan anvende viden om demenssygdomme, relation og kommunikation til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens. 4. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet. 5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikthåndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.	
Dansk A	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	• Genrekendskab, herunder lyrik, mediehistorie, artikler, reklame • Dansk litteratur gennem tiderne • Sproglig analyse • Kanonlitteratur • Analysemodeller • Temaer som fx sundhed, identitet, danskhed, SOSU-relaterede tekster omhandlende fx sundhed, sygdom, følelser, identitet og sundhed
Matematik B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	• Tal og algebra • Brøker • Potenser • Ligninger og uligheder • Geometri • Trigonometri • Cirklen • Overfladebestemmelser • Rumfang • Vektorer • Eksponentielle funktioner
Samfundsfag B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	• Social arv, social kapital, sociale klasser • Ungdomskulturer • Socialisering • Identitet og danskhed • Demokrati • Politik • Magt • Ligestilling • Medier • Kriminalitet • Økonomi, globalisering, bæredygtighed

Engelsk B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	Tekster af relevans for uddannelsen. Fx tekster om angst, bipolar, andre landes sundhedsvæsen, dilemmaer.
Psykologi C	Der henvises til: https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2022/555 Bilag 15.	• Udvikling og livsforløb • Personlighedspsykologi • Identitet • Ungdom og unges udfordringer • Kognition og læring • Socialpsykologi • Forråelse og omsorgstræthed • Morale, empati • Grupper og fællesskaber
Kommunikation og IT C	https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	Simple og udvidede kommunikationsmodeller, medier, moderne modtagere, støj i kommunikation, målgruppebeskrivelse, strategiske overvejelser i forbindelse med kommunikation, udformning af kommunikation og kampagner, brug af IT i kommunikation, lovgivning.
Biologi C	Der henvises til: https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2022/555 Bilag 3.	• DNA • Mutationer • Arvelighed • Selektion og evolution • Prokaryot bakterie • Diffusion • Osmose • Antibiotika og resistens • Cellens opbygning • Ioner • Nervecelle • Synapse • Neurotransmitter, psykofarmaka • Endokrine system • Hormonel regulering • Hypofyse • Kulhydrater, protein, fedt • Enzymer, aminosyrer, triglycerider • Tarmflora • Hormoner • Insulin • Glukagon • Biodiversitet • Fotosyntese • Fødekæde • Økologisk niche

Kemi B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	• Syrer, baser og pH • Molekyler, ioner og salt • Oxydation af alkoholer • Mængdeberegning • Syrer og baser • Rengøringsmidler • Forsøg
--------	--	---

Fagmålene skal i denne LUP læses således, at det obligatoriske avancerede niveau er med almindelig skrift, og at der ved ekspert niveau tillægges verbet angivet med fed og kursiv.

Der er mulighed for ekspertniveau i fagene, hvor der er anvendt fed og kursiv i fagmålet. Alle elever er som udgangspunkt på avanceret niveau og skal ved afslutningen af de enkelte fag opfylde fagmålene for at bestå. Enkelte elever kan efter dialog med læreren, opfordres til at tage det nævnte fag på ekspertniveau. I vurderingen af egnede elever herfor vægtes potentiale, engagement og motivation. Desuden at eleven er i stand til at løse komplekse opgaver og argumentere for valgte løsninger på problematikker. Læringsmulighederne tilpasses elever på ekspertniveau i videst muligt omfang, således at eleverne stilles højere krav til selvstændighed, refleksion og begrundelser i opgaveløsningen. Der træffes eventuelt valg om ekspertniveau på skoleperiode 1a.

3.2 Indhold i undervisningen.

På første skoleperiode er hovedparten af undervisningen bygget op omkring temaet det nære sundhedsvæsen med fokus på primær sektor. Eleverne arbejder med fagmålene på begynderniveau. Der arbejdes med de uddannelsesspecifikke fagmål med udgangspunkt i vidensniveau samtidig med at der støttes til videre progression.

Undervisningen er tilrettelagt indholdsmæssigt med henblik på at give eleverne de bedste forudsætninger for første møde med lærestedet samt med påbegyndelsen af fagene at skabe nysgerrighed. På modtagelsesdagen gøres præsentationer og samarbejdsøvelser. Det faglige indhold er koncentreret om viden og færdigheder, der skønnes nødvendigt forud for første oplæring.

Tilgangen er anerkendende med fokus på at skabe et trygt læringsmiljø samt relationsdannelse mellem eleverne og mellem lærer og elever. Der er opmærksomhed på at spørge ind til og tage udgangspunkt i elevernes forskellige forudsætninger, herunder erfaringer. Holdene modtager besøg af læringsvejleder, som formidler læringsstrategier og fortæller om egen funktion. I undervisningen italesættes de forskellige metoder til forberedelse forud for undervisningen og opfølgning efter undervisningen.

Undervisningen på skolen og vejledningen i oplæringen bidrager til elevernes dannelse til erhvervet. Gennem hele elevens uddannelse - både i skole og i oplæring, skal eleven arbejde med at udvikle det, vi kalder for professionel relationskompetence: [Relationsmodel](#)

Eleverne understøttes i evnen til at reflektere ved brug af en fælles refleksionsmodel under uddannelsen både i skoleundervisning og under oplæring. Refleksionsmodellen introduceres på skoleperiode 1a. Refleksionsmodellen anvendes forud for opgaver, såvel som efterfølgende. På alle skoleperioder er der desuden indlagt timer til grupperefleksion. Grupperefleksionerne er ikke knyttet til fagene, og eleverne vælger efter behov selv emnerne. Formålet er at fremme motivation til læring samt at medvirke til at eleverne opnår de erhvervsfaglige kompetencer: [Refleksionsmodel](#)

De uddannelsesspecifikke fag og grundfagernes indhold koordineres indbyrdes med henblik på at skabe sammenhæng og gunstige vilkår for elevernes læring. Samarbejdet omkring didaktisk udvikling af fagene er struktureret i de professionelle læringsfællesskaber (PLF). Lærerne underviser i flere fag og indgår derfor i flere PLF, hvilket bidrager til sammenhæng og helhedsorientering. PLF er organiseret som arbejdsfællesskaber, og der er til hvert fag knyttet en tovholder, som initiativtager til mødeindkaldelse og opfølgning. PLF arbejder med udvikling af det enkelte fag og samtidig for sammenhæng med øvrige relevante fag i en helhedsorienteret tilgang. Eksempelvis koordineres fagene Det sammenhængende borger- og patientforløb med Kvalitet og udvikling i forhold til fagmål og indhold i undervisningen. Undervisningen i Somatisk sygdom og sygepleje, Farmakologi og medicinhåndtering, Kemi og Biologi er tilrettelagt indholdsmæssigt sådan, at fagene understøtter hinanden. Et eksempel herpå er at drage paralleller mellem en borger eleverne har mødt i praksis, hvorpå der kobles lungernes anatomi og fysiologi, gasudveksling og medicinsk behandling.

I faget SOSU-assistentens rolle ved indlæggelse af borgere med demens inddrages et praksisrelateret forløbsprogram, der inddrager teori fra andre fag som Det sammenhængende borger- og patientforløb og Mødet med borgeren og patienten. En af dagene deltager en oplæringsvejleder i undervisningen, hvor der simuleres ud fra et scenarie med en borger med demens.

Litteraturen i grundfagene Dansk, Samfunds-fag, Psykologi og Engelsk er anvendelige ind i en SOSU faglig kontekst. Ligeledes er alle cases SOSU-rettede. Samtidig bidrager fagene ind i dannelsesbegrebet. Eksempelvis kan der arbejdes med noveller omhandlende mennesker med sundhedsmæssige problemer, behov for hjælp eller et indblik i den ældres livshistorie. I Samfunds-fag indgår emner som "Ensomhed blandt unge" og rygekampagner, hvor appelformer, tekniske og billedlige virkemidler fra dansk inddrages. I Dansk arbejdes med eksempelvis identitet, arv og miljø, mønsterbrydning og kommunikation. I Psykologi arbejdes med de for social- og sundhedsassistenten vigtige emner om empati, gruppepsykologi, forsvarsmekanismer og omsorgstræthed. Der inddrages gruppepsykologi og socialpsykiatri. Under udarbejdelse af forløbene indgås PLF samarbejde med relevante fag, her er især samspillet ind i fagene Mødet med borgeren og patienten og Det sammenhængende borger- og patientforløb vægtet.

Matematik er gjort praksisrelateret via fagrelevante opgaver, hvoraf kan nævnes:

Beregning af lydniveauer på personalekontoret, hvilket også har samspil med Somatisk sygdom og sygepleje og arbejdet med sanser. Eleverne indhenter data via app og udarbejder algoritmer.

Beregning af de farmakologiske koncentrationer over tid efter indtagelse af lægemidler. Det har samspil med faget Farmakologi og medicinhåndtering samt Somatisk sygdom og sygepleje.

Forflytninger på plejehjemmet, hvorudfra eleverne gør vektorregning for træk.

I undervisningen stilles eleverne spørgsmål, der inviterer til bredere besvarelse og dermed mulighed for inddragelse af anden teori og praksiserfaring. Teori og begreber kobles til praksisnære fortællinger ud fra elevernes erfaringer og oplevelser i praksis samt eksempler fra lærernes tidligere praksis. Undervisningen foregår i vid udstrækning også med kobling til aktuelle og realistiske cases, situationer og tilstande, som eleverne har mødt eller forventes at møde i praksis.

Skolen har 2 ansatte velfærdsteknologiske medarbejdere, der indkøber aktuelt velfærdsteknologi, introducerer lærerne i brugen heraf og efter behov indgår i undervisningen. De velfærdsteknologiske hjælpemidler er implementeret i undervisningen. Hvordan de anvendes i fagene, fremgår af masterplanerne.

Eleverne har på skoleperiode 1 i alt 7 dages virksomhedsforlagt undervisning, hvor de besøger kommende oplæringssteder. Formålet er, at eleverne stifter bekendtskab med praksis, observerer og reflekterer. Eleverne har en struktureret opgave med fra skolen, som fordrer refleksion og guider til, hvad eleverne skal være undersøgende på de enkelte dage. Den virksomhedsforlagte undervisning følges op i undervisningen

efterfølgende.

Forud for elevernes første oplæring, afsluttes skoleperiode 1, i samarbejde med oplæringen, med to dages simulation. Simulationens opbygning er standardiseret og foregår i samarbejde mellem skole og oplæring. Oplæringsvejledere deltager og medbringer oplevede praksissituationer, hvorfra eleverne simulerer. Der simuleres efter en skabelon, og der bruges figuranter. Formålet er, at eleverne afprøver færdigheder i relations- og kommunikationskompetencer. Målet er samtidig at støtte eleverne til et trygt møde med praksis i den kommende første oplæring. Dagene afsluttes med 2 timers "Ud i oplæring". Holdene har her besøg af en oplæringsvejleder og en social- og sundhedsassistent-elev fra praksis. De fortæller hver især om deres roller, og indgår i dialog med eleverne ud fra elevernes behov.

I løbet af uddannelsen er der i alt 3 projektforsløb, der leder op til det afsluttende erhvervsområdeprojekt. De 2 af forløbene ligger på skoleperiode 1. Formålet er, at styrke elevernes evne til at kombinere viden og metoder fra de forskellige fag samt at vurdere de forskellige fags muligheder og begrænsninger. Projektforsløbet på skoleperiode 1 foregår i grupper og forløber over 5 dage. I det første projekt kombineres fagene Mødet med borgeren og patienten med Kommunikation og IT. I det andet projekt kombineres fagene Somatisk sygdom og sygepleje med Samfunds-fag. Der vil være et overordnet tema til at binde fagene sammen. Af eksempler på benyttede temaer i disse 2 projekter kan nævnes "Mennesket og den professionelle rolle" og "Mennesket og diagnosen". Lærere indenfor de forskellige fagretninger deltager og bidrager til en helhedsorientering. Progression i projekterne afspejles i, at eleverne ved første projekt får en af lærerne givet problemformulering, de arbejder i grupper og laver sammen et teknologisk kommunikationsprodukt. Ved andet projekt laver elever selv problemformuleringer, de arbejder fortsat i grupper og fremviser også gruppevis.

Differentiering

Kendskabet til elevernes læringsforudsætninger, motivation og aktuelle læringsniveau, danner forudsætningen for at kunne differentiere løbende i undervisningen. Relationsdannelse og vurdering af elevens individuelle faglige kompetencer finder sted, og heraf udspringer individuel vejledning og støtte.

Der er strukturerede samtaler mellem elev og kontaktlærer 2 gange i hver skoleperiode. Der anvendes et fælles redskab til samtalerne med henblik på ensartethed og at kvalitetssikre samtalerne. Under kontaktlærersamtalerne afdækkes, hvilke elever der er SPS, har fået tilbud om ekstra dansk eller har andre læringsmæssige udfordringer. Der spørges ind til elevens faglige forudsætninger, herunder erfaringer.

De forskellige læringsstile tilgodeses med metodemangfoldighed, som eksempelvis simulation, oplæg, klassedialog, gruppearbejde, individuelt arbejde, fremlæggelser, skriftlige opgaver, didaktiske teknologier, kreative tilgange som at tegne og at forme. Der suppleres med flipped learning, som powerpoints, podcasts eller film forud for undervisningen. I forberedelse til Somatisk sygdom og sygepleje stillaseres det faglige indhold i temaer, og eleverne hjælpes til, hvad de skal have fokus på i forberedelsen. Af anvendte metoder kan nævnes praktiske øvelser med eksperimenter i Kemi, øvelse af færdigheder i simulation indenfor medicin håndtering i faget Farmakologi og medicin håndtering og tidlig opsporing i faget Somatisk sygdom og sygepleje.

Der er opgaver, som henvender sig til elevernes forskellige deltagerforudsætninger. Eksempelvis anvendes differentieringsmetoden "Rød, gul og grøn" i undervisningen.

Ved gruppearbejde, sammensættes grupperne forskelligt med henblik på at styrke den faglige progression. I gruppeinddelingen vægtes elevernes faglige niveau, hvor de kan dannes ensartede eller med spænd heri. Ligeledes indgår vurderinger omkring udvikling af samarbejdsevner, behov for stabilitet og tryghed eller behov for omstilling og nye tilførsler.

Holdmøder afholdes med cirka 3 ugers interval. Her foregår dialog omkring elevernes læring og didaktiske overvejelser omkring det enkelte hold. Holdets lærere, læringskonsulenter og uddannelsesvejledere deltager. Der er dagsorden til holdmøderne og der tages kort referat.

3.3 Evaluering

Feedback

Feedback på uddannelsen foregår i klassedialog, i grupper og individuelt. Der gives feedback på opgaveniveau, procesniveau og selvreguleringsniveau, dette være sig mundtligt og skriftligt. Eksempelvis kan nævnes individuelt arbejde med en case i faget Farmakologi og medicin håndtering. Eleverne fremlægger individuelt i små grupper. Læreren støtter med formativ feedback undervejs samt individuel feedback til den enkelte i forbindelse med fremlæggelse.

Målene for de enkelte fag, emner og opgaver synliggøres skriftlig og mundtligt i undervisningen. Alle fagmål er suppleret med læringsmål. Læringsmålene er konkretiserede med eksempler, henvender sig direkte til eleven og er formuleret i et læsevenligt sprog. Eleverne ved, hvad målet er, forud for enhver opgave. Der anvendes lærer-feedback, egen-feedback og peer feedback. Til brug herfor er udarbejdet standardiserede evalueringsredskaber indenfor prioriterede læringsmål i fagene. Desuden kan nævnes anvendelsen af smiley skala, hvor eleverne visuelt rater sig selv efter læring. Peer feedback benyttes eksempelvis i Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, hvor eleverne, i undervisning i forflytning i øvestuerne, giver hinanden feedback ud fra et standardiseret vurderingsmateriale. Der udføres korte individuelle selvevalueringer med eleverne, hvor eleven bedes placere sig selv på en skala og sige et par ord om egen indsats. Herefter giver underviseren feedback med enkelte udviklingspunkter.

Under kontaktlærersamtalerne gives også feedback. Her kan læreren spørge ind til elevens forberedelse, deltagelse og forståelse. Eleven har forberedt sig til samtalerne via en skabelon for egen-feedback. Eventuelt fravær eller ikke fordelagtig adfærd påtales, således at der er mulighed for ændring og skabelse af de bedste rammer for et godt læringsmiljø. Ydermere er der dialog om, hvordan eleven inddrages i klassedialogen, og det afklares, hvordan elever med udfordringer i den forbindelse støttes hertil.

Eleverne modtager feedback i plenum eller i grupper under og ved fremlæggelse af gruppearbejde. Ved de 2 afsluttende dages simulation gives feedback på forskellige niveauer. Undervejs giver læreren eleverne feedback på opgave- og procesniveau. Efter et simulationsscenario vil involverede elever altid starte ud med egen-feedback inklusive feedforward, dertil supplerer øvrige elever med peer feedback. Læreren vejleder eleverne i peer feedback ud fra en standardiseret skabelon.

Eleverne evalueres under hele uddannelsen ud fra fagmålene og de dertil udarbejdede læringsmål. Læringsmålene vises visuelt for eleverne og italesættes i undervisningen. Læring af fagmålene påbegyndes og selv samme fagmål arbejdes der videre med i kommende skoleperioder. Herved vil progression finde sted. Først ved slutningen af de enkelte fag på uddannelsen forventes fuld mål opfyldelse.

Afsluttende bedømmelse

Skoleperiode 1a:

Delkarakter:	• Sundhedsfremme, rehabilitering og forebyggelse • Mødet med borgeren og patienten • Kvalitet og udvikling • Det sammenhængende borger- og patientforløb • Somatisk sygdom og sygepleje • Dansk A • Matematik B • Engelsk B
Standpunktsbedømmelse:	• Kommunikation og IT C • Biologi C
Beståelse:	• Påbygning: SOSU-ass opgaver i forhold til livets afslutning
Prøve:	• Kommunikation og IT C kan udtrækkes • Biologi C kan udtrækkes I linket Information om prøver findes: – Prøvevejledning – Eksamensreglement

Skoleperiode 1b:

Delkarakter:	• Farmakologi og medicin håndtering • Mødet med borgeren og patienten • Kvalitet og udvikling • Det sammenhængende borger- og patientforløb • Somatisk sygdom og sygepleje • Dansk A • Matematik B • Engelsk B • Samfunds fag B
Standpunktsbedømmelse:	• Psykologi C • Kemi B
Beståelse:	• Påbygning: SOSU-assistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens
Prøve:	• Psykologi C kan udtrækkes • Kemi B kan udtrækkes I linket Information om prøver findes: – Prøvevejledninger – Eksamensreglement for EUD prøver

Der afgives delkarakterer og standpunktsbedømmelser efter 7-trinsskalaen på uddannelsen.

Under uddannelsen tages udgangspunkt i aktuelle fagmål i vurderingen af elevens grad af målopfyldelse. Vurderingen afspejler elevernes aktuelle præstationsniveau på tidspunktet, hvor bedømmelsen foretages. Ved fag som ikke afsluttes ved bedømmelsen, forventes ikke fuld målopfyldelse. De udfærdigede læringsmål supplerer til synliggørelse af, hvad eleven skal kunne præstere og på hvilket niveau. I vurderingen af elevernes præstationsniveau inddrages dialog med eleverne, vurdering af mundtlige og skriftlige fremstillinger, såvel som tests. Der anvendes elektroniske tests såvel som papir- og pen tests.

I bedømmelseskriterierne for fag som afsluttes, indgår følgende vurderinger:

- Elevens evne til at anvende teori med inddragelse af relevante praksiserfaringer
- Elevens evne til at argumentere fagligt og reflektere over faglig praksis

4. Skoleperiode 2

4.1 Mål

Fag	Fagmål	Fagligt indhold
Psykisk sygdom og sygepleje	1. Eleven kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser samt demens. 2. Eleven kan selvstændigt etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med borgere/patienter med psykisk lidelse, deres pårørende og samarbejdspartnere, med udgangspunkt i viden om relationer, interaktioner og kommunikation. 3. Eleven kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende sygeplejefaglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderingsredskaber. 4. Eleven kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser. 5. Eleven kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygeplejeforløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker. 6. Eleven kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder, fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet. 7. Eleven kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge mistrivsel, udadreagerende adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.	1.1 Jeg kan forklare forskellen på forskellige psykiske lidelser og deres symptomer 1.2 Jeg kan tilpasse min pleje efter borgerens individuelle behov og funktionsniveau 1.3 Jeg kan vise psykiatrisk sygepleje, herunder personcentreret omsorg i min kontakt med borgeren 1.4 Jeg kan reflektere over, hvordan mine handlinger påvirker borgerens trivsel 2.1 Jeg kan skabe og bevare en professionel relation til borgere, pårørende og kollegaer 2.2 Jeg kommunikerer på en respektfuld og empatisk måde 2.3 Jeg kan bruge kommunikationsteknikker til at støtte og berolige borgeren 2.4 Jeg kan afslutte relationer på en omsorgsfuld og professionel måde 3.1 Jeg kan observere og vurdere borgerens psykiske tilstand 3.2 Jeg kan planlægge, udføre og evaluere pleje ud fra borgerens ressourcer og behov 3.3 Jeg kan anvende kognitive og terapeutiske metoder i praksis 3.4 Jeg bruger faglig teori og vurderingsredskaber til at støtte mit arbejde 4.1 Jeg forstår, hvad recovery betyder for den enkelte borger 4.2 Jeg kan støtte borgeren i at bruge mestringsstrategier og tage del i eget forløb 4.3 Jeg kan planlægge aktiviteter, der styrker borgers selvstændighed og

		livskvalitet 4.4 Jeg kan anvende psykoedukation som metode i samarbejdet 5.1 Jeg kan samarbejde med andre faggrupper på en respektfuld og konstruktiv måde 5.2 Jeg bidrager aktivt til et helhedsorienteret pleje- og behandlingsforløb 5.3 Jeg kan beskrive, hvordan komorbiditet og misbrug påvirker plejen 5.4 Jeg deler relevant viden med kolleger og samarbejdspartnere 6.1 Jeg kan bruge reminiscens, sansestimulering og fysisk aktivitet i arbejdet 6.2 Jeg inddrager borgeren i at finde nye handlemuligheder og skabe mening i hverdagen 6.3 Jeg kan forklare, hvordan socialpsykologi påvirker borgerens adfærd og trivsel 6.4 Jeg støtter borgeren i at opnå et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv 7.1 Jeg kan anvende neuropædagogiske principper i arbejdet med borgere med psykisk lidelse 7.2 Jeg handler forebyggende for at undgå udadreagerende adfærd og magtanvendelse 7.3 Jeg bidrager til et trygt psykisk og fysisk arbejdsmiljø 7.4 Jeg er opmærksom på egen sikkerhed og trivsel i arbejdet
Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i begrundelsen og varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.	• Eleverne arbejder med motivation til forandring hos den enkelte borger med udgangspunkt i sundhedsfremmende indsatser og

	2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet. 6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet. 7. Eleven kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten. 8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang. 9. Eleven kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.	inddragelse af netværk og relationer • Veje til sundhed og forebyggende indsatser • Netværk og relationer
Mødet med borgeren og patienten	1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet. 2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende. 3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet. 4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten. 5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed. 6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende. 7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/ patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces. 8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.	• Mestring, sundhedspædagogik, omsorg, støtte og konflikthåndtering • Planlægning, evaluering og dokumentation af sundhedspædagogiske aktiviteter

	9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.	
Farmakologi og medicinhåndtering	1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhåndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering. 2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn. 3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik. 4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering. 5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter. 6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicinhåndtering. 7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhåndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.	• Farmakologiske hovedgrupper, herunder hovedgruppe N, indikation, kontraindikation, dispenseringsformer, virkning, bivirkning, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik • Beregninger med logaritmer
Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, del 1	1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter. 2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer. 3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selvvalgte smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.	• Smerter definition • Sensorisk- og emotionel reaktion • Smertefysiologi • Smertetyper • Smerteoplevelsen • Smerteanamnese og dokumentation • Måling af smerte • Mål for smertebehandling • Farmakologisk og non-farmakologisk smertebehandling

	4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring. 5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten. 6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i relationen og samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb. 7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.	• Totalsmertemodellen • Lidelsesformer • Palliativ smertebehandling - med besøg fra hospice
Certificeret Generhvervelse af førstehjælp		
Dansk A	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	Tekster af relevans for faget og uddannelsen som helhed. Herunder fx tekster om følelser, livsstil, identitet og sundhed.
Matematik B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	• Differentialregning • Integralregning • Dataanalyse • Statistik • Eksponentielle funktioner
Engelsk B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	Tekster af relevans for uddannelsen. Fx tekster om angst, bipolar, andre landes sundhedsvæsen, dilemmaer.
Samfundsfag B	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	• Social arv, social kapital, sociale klasser • Ungdomskulturer • Socialisering • Identitet og danskhed • Demokrati • Politik • Magt • Ligestilling • Medier • Kriminalitet • Økonomi, globalisering, bæredygtighed

4.2 Indhold i undervisningen

På anden skoleperiode er hovedparten af undervisningen bygget op omkring temaet psykisk sygdom og sygepleje.

Helhedsorientering

Der arbejdes i høj grad med forskellige fagperspektiver i forhold til temaet psykisk sygdom og sygepleje i fagene. Eksempelvis anvendes teorier om kommunikation, relation og mestringsstrategier i Psykisk sygdom og sygepleje, som understøtter øvrige uddannelsesspecifikke fag. I faget Farmakologi og medicin-håndtering arbejdes der med hovedgruppe N og i Biologi med nervecellens opbygning og funktion. Hensigten er at skabe sammenhæng og helhedsorientering indenfor det psykiatriske tema med henblik på at øge elevernes læringsudbytte samt at eleverne kan anvende viden i forskellige sammenhænge.

I faget Psykisk sygdom og sygepleje søges faget gjort praksisnært. Hertil benyttes: Anvendelse af både lærer og elevers oplevede praksiseksempler, hvor der med målrettede fortællinger arbejdes med situationer og dilemmaer, som kan opleves i praksis. Anvendelse af relevante dokumentarer. Undervisningen indeholder besøg af mennesker med psykiske lidelser, der fortæller om deres synspunkter, behandling og vej i systemet. Simulation varetages i samarbejde med oplæringsvejledere fra social-, geronto- og behandlingspsykiatrien, som fast bidrager og deltager. Simulationsundervisningen varetages efter en skabelon og indledes med scenarier beskrevet af praksis. Eleverne arbejder med psykiatriske problemstillinger ud fra sygeplejeprocessen eller refleksionsmodellen. Der anvendes figuranter og scenarierne filmes. Efterfølgende refleksion og debriefing.

På skoleperiode 2 og 3 er der målrettet arbejde med case, som forløber over 2 dage. Eleverne finder her problemstillinger og anvender viden fra alle aktuelle uddannelsesspecifikke fag i løsningen. På skoleperiode 2 tager casen udgangspunkt i sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i relation til psykisk sygdom og med mulighed for at finde potentielle og aktuelle problemstillinger indenfor alle skoleperiodens fag. Eleverne kobler teori og social- og sundhedsassistentens handlinger på problemstillingerne. Fremlæggelse og feedback fra læreren er individuel og foregår i små grupper. Begrundelsen for at lade eleverne præstere individuelt i små grupper er, at skabe gode betingelser for progression af den enkeltes læring, øve færdig-

heder i at fremlægge samt skabe tryghed og læring eleverne imellem. Lærere med forskellige fagretninger deltager og bidrager til en helhedsorienteret tilgang.

Det tredje projekt, som leder op til erhvervsområdeprojektet, varetages her i fagkombinationen Psykisk sygdom og sygepleje sammen med Dansk. Et anvendt tema har eksempelvis været "Normalitet og afvigelse". Forløbet har en varighed på 5 dage, eleverne laver selv problemformulering og de arbejder, fremlægger og gives feedback individuelt.

I Dansk arbejdes der understøttende til uddannelsen som helhed. Eksempelvis kan der arbejdes med noveller omhandlende mennesker med sundhedsmæssige problemer, behov for hjælp eller et indblik i den ældres livshistorie. Der behandles tekster omhandlende psykiske tilstande som eksempelvis angst eller bipolar lidelse.

Eksaminationsgrundlaget for prøven i Farmakologi og medicin håndtering er en dataindsamling, som eleverne indsamler fra kendte borgere under oplæringen. Faget Kvalitet og udvikling støtter op omkring elevernes læring om ansvar og kompetencer i forbindelse med medicin håndtering. Kemi, Biologi og Somatisk sygdom og sygepleje er ligeledes tæt forbundne med Farmakologi og medicin håndtering, og undervisningen tilrettelægges så der skabes sammenhæng og naturlig progression for elevernes læring. Eksempelvis undervises i nervesystemet i Somatisk sygdom og sygepleje og i nervecellen i Biologi, forud for undervisningen i psykofarmaka.

Differentiering

Der anvendes metodemangfoldighed og af disse kan nævnes; tavleundervisning med klassedialog, gruppearbejde af kortere eller længere varighed, kooperativ learning, simulation internt og i samarbejde med oplæringen, den løsningsorienterede arbejdsmetode fx i projektarbejde, eksperimenterende læring med forsøg i Kemi og Biologi, praktiske øvelser og case-baseret læring.

Af differentieringsredskaber anvendes eksempelvis forskellige sværhedsgrader, som eleverne kan vælge imellem ved skriftlige opgaver. Der kan også stilles valg i undervisningen; at eleverne vælger mellem om de vil forblive til oplæg på klassen eller i gang med at arbejde med studiespørgsmål eller opgave. Der gøres didaktiske overvejelser i grupeopdeling samt opgaver til den enkelte gruppe. Krav til projektskrivning differentieres ud fra niveau.

Der anvendes indtalt lyd på materiale, som særligt tilgodeser elevtyper som flersprogede og SPS-elever.

4.3 Evaluering

Feedback

Forskellige feedbackmetoder anvendes:

- Mundtlig feedback ved fremlæggelser eller workshops
- Midtvejsevaluering med individuel feedback
- Feedback i grupper
- Evalueringsredskaber efter endt undervisning i forhold til læringsmål
- Feedforward med henblik på at opnå bevidsthed om egne udviklingspunkter

Der gives ofte kort, struktureret skriftlig feedback på skriftlige opgaver eller studiespørgsmål. Eleverne ved inden aflevering, hvad de bliver evalueret på, da dette italesættes og fremgår af opgaverne. I Dansk får ele-

verne skriftlig feedback på afleveringer i dokumentation og feedforward til brug ved fremtidige opgaver. I Biologi gives der mundtlige og skriftlige tilbagemeldinger på afleverede opgaver.

Afsluttende bedømmelse

Delkarakter:	• Sundhedsfremme, rehabilitering og forebyggelse • Dansk A
Standpunktsbedømmelse:	• Mødet med borgeren og patienten • Psykiatrisk sygdom og sygepleje • Farmakologi og medicinhåndtering • Matematik B • Engelsk B • Samfundsfag B
Prøve:	• Farmakologi og medicinhåndtering • Matematik B kan udtrækkes • Engelsk B kan udtrækkes • Samfundsfag B kan udtrækkes I linket Information om prøver findes: – Prøvevejledninger – Eksamensreglement for EUD prøver

Projekt og casearbejde indgår i bedømmelsen af Psykiatrisk sygdom og sygepleje.

Prøve Farmakologi og medicinhåndtering:

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminanden opfylder de faglige mål.

Vurderingen foretages ud fra følgende bedømmelseskriterier:

- Elevens evne til at inddrage og anvende viden om relevante praksiserfaringer
- Elevens evne til at inddrage og anvende viden om relevante teorier
- Elevens evne til at anvende viden om faglig argumentation
- Elevens evne til at reflektere over faglig praksis i forhold til målene for Farmakologi og medicinhåndtering

5. Skoleperiode 3

5.1 Mål

Fag	Fagmål	Fagligt indhold
Det sammenhængende borger- og patientforløb	1. Eleven kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og lige behandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og borgerens ukrænkelighed. 2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb. 3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde. 4. Eleven kan anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger. 6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder. 8. Eleven kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.	• Der arbejdes med kvalitet og patientsikkerhed • Kollegial vejledning udføres • Arbejdspladskultur og ledelsesopgaver • Social- og sundhedsassistentens kompetenceområde i forhold til arbejdspladsen • Virksomhedskultur • Koordinering af samarbejdet mellem primær, - sekundær- og praksissektoren – SAMBO • Social og sundhedsassistentens rolle i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde under hensyn til patientsikkerhed
Kvalitet og udvikling	1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser. 2. Eleven kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson. 3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet i de sundhedsfaglige ydelser.	• Sundhedsvæsenets systemer for patientsikkerhed • UTH • Sundhedsfaglig, interpersonel og organisatorisk kvalitet • Triagering • Observations- og evalueringsmetoder

	4. Eleven kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson. 5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde. 6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet. 9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.	• De 8 nationale mål for kvalitetssikring • Oversigt pligter/rettigheder • Kvalitetssikring i daglig praksis
Somatisk sygdom og sygepleje	1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere. 3. Eleven kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov 4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov 5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå. 7. Eleven kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb. 8. Eleven kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje 9. Eleven kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre. 10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.	• Der kobles tilstande og sygdomme til viden om kroppens opbygning og funktion. Samtidig arbejdes med social- og sundhedsassistentens observationer og sygeplejefaglige handlinger • Teori med fokus på sekundær sektor behandles, det være sig som palliation, postoperativ pleje, TOKS, hospitalshygiejne • Chok-typer • Søvn • Sanser

	11. Eleven kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske.	
Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet. 3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv. 4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand. 5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring. 6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet. 7. Eleven kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten. 8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang. 10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrering, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.	• Forebyggelse relateret til borgere og patienter med kognitive funktionsnedsættelser • Forflytninger, immobilitet og rehabilitering vha. affolter, Bopath og Coombes koncepterne • Borger- og patient-involvering • Aktivitetsanalyse og forebyggende aktiviteter • Funktionsevne og ernæringsindsats
Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, del 2	1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter. 2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer. 3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgers/patientens selvvalgte smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.	I grupper udarbejdes personas ud fra tildelt smerteemne med en typisk smerteproblematik Med fokus på læringsmålene, beskrives de første 3 faser i en sygeplejeprocess. Evt. lave aftaler ud af huset ift. at være nysgerrig på den udvalgte typiske smerteproblematik. Der arbejdes med farmakologisk og non-farmakologisk smertebehandling, kommunikation, hvilke samarbejds-

	4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring. 5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten. 6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i relationen og samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb. 7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.	partnere, der er inddraget, og der kobles sygeplejeteori på. Rollespil og filmoptagelse inddrages.
Påbygning: Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling	1. Eleven kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis. 2. Eleven kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis. 3. Eleven kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand. 4. Eleven kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.	Med udgangspunkt i sygeplejens historie arbejdes der med videnskabsteori, patientsikkerhed, evidens og kliniske retningslinjer. Herudfra er der øvelse i praktiske færdigheder indenfor eksempelvis pleje af PVK og KAD. Lader det sig gøre, besøges Sygeplejehistorisk museum i Kolding.
Dansk A	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	Tekster af relevans for faget og uddannelsen som helhed, herunder fx tekster om følelser, livsstil, identitet og sundhed.
Valgfag A eller B niveau	Der henvises til: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/htx-laereplaner-2017	
Valgfag C niveau	Der henvises til: https://www.retsinformation.dk/eli/fta/2022/555	
Erhvervsområdeprojekt	Der henvises til: 180627-erhvervsomraadet-teknisk-eux-august-2018.pdf (uvm.dk)	

5.2 Indhold i undervisningen

På tredje skoleperiode er hovedparten af undervisningen bygget op omkring temaet somatisk sygepleje og rehabilitering. Noget af fokus vil være på sekundær sektor som forberedelse til elevernes somatiske oplæring. Der bliver arbejdet med en øget kompleksitet i forhold til de borgerrelaterede tilstande, som behandles. Ligeledes vil eleverne arbejde med højere grad af selvstændighed. Eleverne arbejder med de uddannelsesspecifikke fagmål på anvendelsesniveau.

Helhedsorientering

Målet er på skoleperiode 3, at eleverne opnår at se faget som en helhed. En del af undervisningen tager udgangspunkt i løsningsbaseret arbejdsmetode, hvor eleven arbejder ud fra problematikker. Eleven vil skulle anvende viden indenfor de forskellige fag i kombination med løsningen af opgaverne. Eksempelvis vil faget Smertelindring inddrage Kvalitet og udvikling, Mødet med borgeren og patienten, Sundhedsfremme, rehabilitering og forebyggelse, Somatisk sygdom og sygepleje og Det sammenhængende borger- og patientforløb. Det er prioriteret således, at der i planlægningen af faget er taget højde for dækning af lærerkompetencer indenfor disse fag. Dele af undervisningsforløbet er med co-teaching med henblik på samspil af fagene.

Elevernes ny erhvervede erfaringer fra praksis inddrages via klassedialog, simulationsøvelser samt når eleverne opgaveløser, dette mhp. at understøtte transfer. Kvalitet og udvikling og Det sammenhængende borger- og patientforløb samkører et opsamlende projektforsløb, hvori der arbejdes scenariebaseret med udgangspunkt i en personalestue. I Det sammenhængende borger- og patientforløb arbejdes med at forbinde læringen med praksis ved, at eleverne planlægger en udskrivelse af en fiktiv patient fra sygehus.

Erhvervsområdeprojektet ligger på denne skoleperiode og forløber over 10 dage i alt. Eleverne kombinerer selvvalgt erhvervsfag med grundfag. Forud herfor afholdes fagbazar, hvor fagene faciliteres og eleverne har mulighed for at gå i dialog med lærerne omkring fagenes kombinationer og tematiske muligheder. Projektet er individuelt og afsluttes med eksamen.

Differentiering

Tidligere beskrevne metoder anvendes også på skoleperiode 3.

5.3 Evaluering

Feedback

Der anvendes tidligere beskrevne feedbackformer. Eleverne støttes med spørgsmål til fortsat at progrediere i læreprocessen.

Indenfor visse fag, vil der være standardiseret feedback ud fra evalueringsskemaer. Eleverne får udleveret og forklaret evalueringsskemaerne forud for en opgave, således at bedømmelseskriterierne er tydelige. Dette gælder fx i faget Smertelindring, hvor eleverne evalueres efter fremlæggelse af et dybdegående gruppearbejde.

Afsluttende bedømmelse

Standpunktsbedømmelse:	• Det sammenhængende borger- og patientforløb • Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering • Kvalitet og udvikling • Somatisk sygdom og sygepleje • Dansk A • Valgfag på B eller A niveau • Valgfag på C niveau
Beståelse:	• Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse • Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

Prøve:	• Erhvervsområdeprojekt • Dansk A kan udtrækkes • Valgfag B eller A niveau kan udtrækkes • Valgfag C niveau kan udtrækkes I linket Information om prøver findes: – Prøvevejledninger – Eksamensreglement for EUD prøver
--------	--

Projekt og casearbejde indgår delvist i vurderingen i de uddannelsesspecifikke fag.

6. Skoleperiode 4

6.1 Mål

Kompetencemål
1) Eleven kan selvstændigt udføre arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med borgerens rettigheder, samt de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed. 2) Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang. 3) Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje. 4) Eleven kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing. 5) Eleven kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser. 6) Eleven kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation. 7) Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter borgere, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse. 8) Eleven kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter. 9) Eleven kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering. 10) Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer. 11) Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR. 12) Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi. 13) Eleven kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner,

sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

14) Eleven kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

15) Eleven kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

6.2 Indhold i undervisningen

De 2 uger på fjerde skoleperiode er opbygget som et projekt. Der anvendes en overordnet ramme for forløbet. Denne indeholder en standardiseret opgave til eleverne og en struktureret plan for vejledning. Eleverne stilles en opgave med udarbejdelse af synopsis. Synopsis danner grundlag for den afsluttende mundtlige prøve.

Læringsmålene for projektet er:

- Eleven reflekterer over teori
- Eleven formidler og begrundar sin viden
- Eleven udvikler sin praksis

I projektet arbejder eleven problemløsende ud fra selvvalgte, praksisnære problemstillinger. Eleven udvælger og inddrager relevant teori blandt alle uddannelsesspecifikke fag samt eventuelle grundfag, hvilket fordrer en helhedsorienteret tilgang. Eleven angiver begrundede, praksisnære handleforslag.

I projektperioden er der vejledning fra lærere, som underviser i forskellige fag. I vejledningen og under den løbende feedback fra lærerne, støttes eleverne i at koble teori og praksis. Her tages udgangspunkt i følgende model:

6.3 Evaluering og bedømmelse

Prøve	Afsluttende prøve I linket Information om prøver findes: – Prøvevejledning – Eksamensreglement
-------	---

I forbindelse med den afsluttende prøve udgør den mundtlige præstation bedømmelsesgrundlaget, og der vurderes ud fra følgende bedømmelseskriterier:

- Elevens evne til at inddrage relevante praksiserfaringer
- Elevens evne til at inddrage relevant teoretisk forklaring og viden
- Elevens evne til at argumentere fagligt

- Elevens evne til at reflektere over faglig praksis

For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have bestået de obligatoriske uddannelsesspecifikke fag og have et gennemsnit på mindst 02 i grundfagene.